

Viðmerking:

Hvar fer javnaðarflokkurin?

Javnaðarflokkurin rekur í dag ein politikk, sum fyrr ella seinni fer at geva flokkinum bakslátt. Flokkurin brúkar sítt krút á skeivum stað, skrivur Jóanes Nielsen, rithøvundi, í viðmerking

Kjakið á Tingi um fullveldi hevur tíverri avdúkað, at ongar stórvægis broytingar eru hendar í føroyskum politikki. Nøkur andlit eru skift út, gamaní, og nakrir avhopparar hava skift flokk. Men tær gomlu høvudsinsjurnar, samband/loysing, bíta framvegis Føroyar upp í tveir partar, sum ikki evna kynstrið at rétta hvørjum øðrum hondina.

Neyvan mundi nakar vænta, at sambandsflokkurin fór undir eitt skeið við sjálvranssakan. Tann eginleikan hevur flokkurin tíverri ikki ognad sær enn. Síðani flokkurin sá dagsins ljós fyrst í hesi öldini, hevur hansara tilverugrundarlag meira og minni verið at sagt nei til alt, ið ber brá av broyting, og serstakliga tær broytingar, ið peika á sjálvstýrisleið. Tí er tað lögð, ella beinleiðis paradoksalt, at teirra egna fyrileik, Dimmalætting, man vera ein hin best ríkna og mest nýmótansgjörda í landinum. Mær vitandi hevur hon ikki fyrri neyðni nakran almennan stuðul, og hon rindar fólkinum sína lön. Í gerningi eru teir sjálvbjargnir.

Men tá hesi somu sjálvbjargnu fólk royna at artikulera seg, er tað sum hamskifti frá Dr. Jekyll til Mr. Hyde fer fram. Eg skal ikki í hesum høpinum rekka upp allar sambandsflokksins sjúku ræðumyndir. Bara staðfesta, at alt krútið teir hava brúkt móti menningini av landi og fólkum hevur verið brúkt til fánýtis. Ella beinari: tað innasta í Føroyum var úr betri tilfari enn, hvat fedrar sambandsflokksins óraðu.

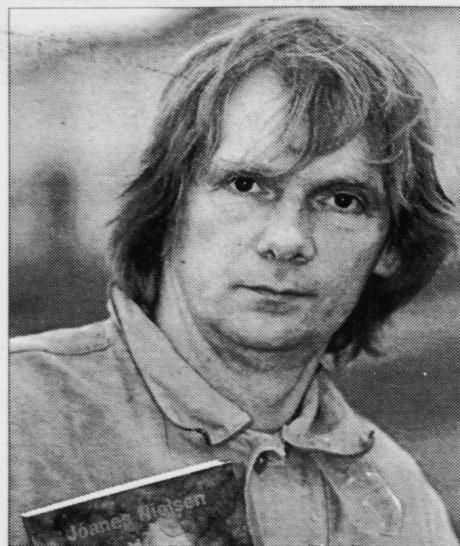
Hví javnaðarflokkurin krókti sínar magnetir í skrokk sambandsins kann tykjast lögð. Kortini mundu tað vera fleiri, ið væntaðu, at javnaðarflokkurin aftan á skræðlið í 1992 umsiðir fór at taka sína stóðu til tjóðskaparspurningin upp til nýggja viðgerð. Ella at í hvussu so er at onkur av teimum meira at sær komnu javnaðarmonnum fór at gera tað. T.d. John Smith, ella kanska Hanus Andreassen. Men soleiðis skuldi tað ikki ganga. Hvørki meinigir javnaðarmenn, ella uttanflokka-stuðlar, ella umboðini á Tingi, hava givið seg til

kennar við nøkrum sjónarmiðum, ið liggja uttan fyri flokksins vanliga kring. Man fær hálvvegna varhugan av, at tað er eksklusjónin av Jakupi í Jakupsstovu í 1946, sum framvegis spókir í flokkinum. Tí síðani ta eksklusjónina hevur man ikki upplivað órtodoksar javnaðarmenn. Teirra hugsjónir hava skapt eina serføroyska sosialdemokratiska typu, har allir líkjast meir og minni. Altíð varnar, altíð eitt sindur deprimeraðir, sum vóru teir plágaðir av spökisandanum hjá Jakupstovumanninum.

Ikki ein kritisk rødd var frammi móti Atla P. Dam øll tey ári, hann sat sum formaður flokksins. Og tað í sjálvum sær mátti fingið alarmklokkurnar at ringi. Tí so herlig og lýtalsys er ongin menniskja. Og so slett ikki nakar politikari. Tað var beinleiðis pinligt at uppliva, hvussu allir undirdemokratarnir róptu halleluja fyri yvir-demokratinum av Tvøroyri. Ikki fyrr enn hann var farin frá, og føroyska samfelagið lá í knúsi, hevði Johan Mortensen eitt 10 ára seinkað hjartasuff í

Sosialinum. Og núverandi formaðurin arvaði titlulin yvir-demokrat. Og tað er ikki tí, at hann hevur uppi-borið álitid. Yvirhøvdur ikki. Tey avmarkaðu ár hann hevur sitið á Tingi, hevur hann verið sum flestir aðrir javnaðarmenn, varin, eitt sindur deprimeraður, hevur gingið eina framman undan trádda slóð. So lögð sum tað kann ljóða, so er tann flokkurin í okkara landi, sum tosar mest um demokrati, samstundis hin mest persónfikseraði flokkurin. Kongarøðin kann teljast á einari hond: Petur Mohr Dam, sonur hansara Atli P. Dam, og síðani Marita Petersen. Tað er bara ein maður, sum í flestu avgerandi málum umboðar flokkin, og seinastu trí árin hevur tað so verið nýggi formaðurin og anti-humorbumban, Jóannes Eidesgaard.

Kortini hevur hann hesar seinastu vikurnar havt ein heilt sjáldsaman møguleika í sínum hondum til at viðka um hugsjónarliga stóði javnaðarflokksins, og samstundis kundi hann bjargað sær sjálvum eitt pláss í okkara politisku søgu. Kanska bara eitt standpláss. Men tað er í hvussu so er frøgari enn at enda sum ein bagatell í onkrum parantesi. Men hann læt høvið gleppa av hondum. Javnaðarflokkurin hevur sjálvur verið við til at mana fram ein sjálvstýrisanda í fólkinum, og nú fólkið hevur tikið teir í álvara, ræðast oddamenninir knappliga sín egna skapning. Meira og minni vælgrundaðar gitingar, grenj og sáðan av mistreyti, tað er, hvat ið flokkurin hevur vartað upp við hesar seinastu vikurnar. Teirra krav um at fáa at vita, hvat skal henda í Føroyum í framtíð.

Jóanes Nielsen, rithøvundur

ini, avdúkar ein margháttligan hugsunarhátt, ið hevur meira við spádómskunst, enn nakað annað at gera. Innast inni vita teir fullvæl, at tað finst onki eintýðugt svar uppá spurningin um framtíðina. T.d. visti ongin í 1985, at 7 ár seinni skuldi ein tiggjundapartur av tjóðini rýma av landinum!

Eg veit væl, at trúgv og politikkur eru tvey ymisk hugtøk. Ber trúgv er vandamikil, elur fram eitt eirindaleyst fólkaslag, ið forpestar alt samfelagsliv. Og berur politikkur er líka vandamikil. Men ein politikari, sum er verður fólksins álit, má vera meira at sær kom-in, enn ein vanligur katastrofuprofetur. Alt kann henda í framtíðini. Tú kanst fáa onkra hjartasjúku, paradosu, ella avhopparsjúkuna. Vit kunnu fáa høggrágang, ið smíðrar alt sundur, ja sjálvt jørðin kann sprengjast í luftina.

Men tað ber eisini til at venda einum vána ráki. Í dag eru vit t.d. sjálvbjargin við mjólk og flestu mjólkurúrdráttum. Men tað vóru vit ikki fyri 10 árum síðani. Tað er stutt síðani, at ongin slapp á land suðuri á Sandoyinni fyri blonkum armóðstárum. Men í dag eru flestu

hendur í oygni í vinnu. Tað er handan hugburðin, sum vit mugu fjálga um. Men tann deprimeraði sosialdemokraturnin sær bara grátt í grátt, og sum frálíður gerst tað hansara lagna. Tú kanst programmera teg sjálfan til tín egna undirgang.

Javnaðarflokkurin rekur í dag ein politikk, sum fyrr ella seinni fer at geva flokkinum bakslátt. Flokkurin brúkar sítt krút á skeivum stað. Um tað er orsakað av fákunnleika, ampa, ella tí leiðslan í flokkinum er forherðað, tað veit eg ikki. Men eg fekk beinleiðis ílt fyri hjarta at hoyra Jóannes Eidesgaard í Útvarpinum friggjadagin annan oktober. Ístaðin fyri at víðgera fullveldisuppskotið hjá samgonguni, sum innast inni snýr seg um at hava ábyrgd fyri sær sjálvum og sínum egna landi, helt maðurin ein fyrrlestur um demokrati! Hann týggjaði sær veruliga sum var tað ein samling av idiotum hann vendi sær til. Ein má ikki appellera til býttleikan hjá fólki. Kanska vinnur tú nakrar bílgar atkvøður. Men sum frálíður geva slíkar atkvøður bakslátt.

Jóanes Nielsen

Viðmerking:

John Johannesen og blaðmanna etikkur

Fríggjakvöldið 2. oktober koyrdi eg mær oman á bensinsluna í Miðvági fyri at keypa eitt sindur av hvørjum, har í millum leygardags Sosialin.

Eg var eitt sindur forvitin um eg hevði fingið eina rættleiðing við víðvikandi eini misskiljing um at P/f North Atlantic Provider pr. 1. oktober letur upp tvær skrivstovur, eina í Vágum og eina í Havn. Eg fann onga rættleiðing, men hinvegin fann eg eitt álöp á mitt trúvirði og mín persón.

Lat tað verða sagt beinanvegin, at eg eri eingin «grátíkona» sum stingur høvðið fram og síðani ikki tolar at ymiskir persónar kunnu hava ymiskar meiningar um hvussu «vakurt» hetta høvðið er; hetta merkir tí ikki at eg góðtaki at verða hongdur út sum óreiðiligur - langt frá tíð.

Eg veit ikki hvør John Johannesen er, og eri eg

eisini rímuliga líkaglaður.

Uttan mun til hvør maðurin er so hevði tað sømt seg betur fyri hann at spurt undirritaða um hvørji motívir og havi, og hvørjar avtalur eg havi gjørt við nevndina í Suður-Vestur Samtakinum. Eg ætli mær ikki á hesum stað, at fara í smálutir við hvat eg og nevndin í Suður-Vestur Samtakinum eru komnir á-samt um, men hinvegin vil hervið eg undirstrika at nevndin í samtakinum (við Jógvam Krosslá sum formanni) hevur aktivt verið við til at fremja ætlanina v.v. partafelagnum North Atlantic Provider.

Hetta er tí ikki fyrstu ferð at nevndin í Suður-Vestur Samtakinum hevur víst evni fyri visiónum.

Í fjør stóð ein samlað nevnd eisini aftanfyrri undirritaða, tá í eg royndi meg við projektinum «Samtakið Føroyskar Ídnaðarhavnir» sum hevði sum høvudsenda-mál at fáa eina skilgøðaloysn á hvussu Føroyar í heild fæst sum frægast burt-

Suni á Dalbø

urúr eini komandi oljuvinnu; hetta við serligum dent lógðum á havnandi-urskifti.

At enda: Góði John Johannesen, um tú framvegis ætlar tær at fáast við at vera blaðmaður, vis eitt sindur av virðing fyri tínum yrki og spyr heldur enn at gita og illgita.

Virðingarmest
Suni á Dalbø.

Viðmerking:

Lønarafturbering og ikki lønarhækking

Tað er ikki rætt, tá ið Karsten Hansen, landsstýrismaður í figgjarmálum, sigur, at nú eru fleiri milliónir settar av í uppskottinum til figgjarlógina fyri 1999 til lønarhækking innan tað almenna. Tað snýr seg í veruleikanum um afturbering av løn, ið er avtalað frammanundan. So-statt snýr hetta seg um eina fasta útreiðslu til eina lønarafturbering og **ikk**i lønarhækking, sum so ofta verður nevnt.

Í hesum sambandi kundi tað verið áhugavert at fingið at vita, hvussu nógv landið hevur spart við lønarniðurskurðinum øll hesi árin.

Carita Bjørklund
formaður
í Føroya Pedagogfelag

Carita Bjørklund